

11. 4. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu - přiznání cizinci statutu rodinného příslušníka občana EU

V souladu s cizineckým zákonem, tj. zákonem č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění, rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a doprovází občana Evropské unie na území nebo následuje občana Evropské unie, který na území pobývá, je povinen požádat ministerstvo o vydání povolení k přechodnému pobytu, pokud hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než 3 měsíce.

To, kdo je rodinným příslušníkem, definuje § 15a cizineckého zákona.

Předmětem tohoto článku není zevrubné pojednání o všech náležitostech, které musí rodinný příslušník splnit a doložit správnímu orgánu, konkrétně Ministerstvu vnitra - odboru azylové a migrační politiky, ale pojednání o tom, komu se může přiznat statut rodinného příslušníka dle § 15a odst. 2 písm. b) cizineckého zákona, pokud nespĺňuje jiné definice rodinného příslušníka stanovené v § 15a.

Ustanovení § 15a odst. 2 písm. b) přímo stanoví, že **za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že má s občanem Evropské unie trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti, přičemž se při posuzování trvalosti partnerského vztahu se zohlední zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu.**

Vymezení společné domácnosti v praxi není problematické. To však neplatí o neurčitém právním pojmu „*trvalého partnerského vztahu, který není manželstvím*“, kdy se dle cizineckého zákona má posuzovat a zohlednit zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu.

V této věci je na úvaze příslušného odboru azylové a migrační politiky, aby posoudil, zda cizinec naplňuje tuto definici rodinného příslušníka, kdy lze uzavřít, že se toto ustanovení aplikuje na vztah mimomanželského soužití partnerů (druh-družka), když zákon výslovně mluví o vztahu partnerském v souvislosti s manželstvím.

Správní orgán však při posouzení tohoto partnerského vztahu je limitován a veden zejména judikaturou Nejvyššího správního soudu, na kterou se častokrát sám odkazuje a ze které vychází, kdy v uvedené věci lze uvést klíčové rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Azs 151/2015 ze dne 17. 09. 2015, které sice bylo vydáno k předchozí právní úpravě cizineckého zákona, nicméně látkou a obsahem ke srovnatelnému komentovanému ustanovení v tomto článku.

Dle názoru Nejvyššího správního soudu je zapotřebí posuzovat dvě dílčí kritéria, která musí být u posuzovaného vztahu současně existovat, aby byla naplněna první podmínka partnerského vztahu, který však není manželstvím, kdy prvním kritériem je **kvantitativní stránka vztahu, v rámci níž je hodnocena zejména jeho trvalost**, a druhým kritériem je **kvalitativní stránka vztahu, u které se hodnotí, zda je posuzovaný vztah obdobný manželství, resp. vztahu rodinnému, přičemž tyto dvě stránky spolu úzce souvisejí a nelze je striktně oddělovat**.

Nejvyšší správní soud dále dospívá k tomu, že **samotnou trvalost partnerského vztahu je přirozeně možné dovodit především ze samotné délky vztahu, dále z předpokládatelného budoucího vývoje vztahu a vůle partnerů ve vztahu setrvat**.

Stejně tak uvádí, že je důležité posoudit, kdy vztah vznikl, za jaké situace, jak dlouho již vztah trvá, jak se v průběhu času vyvíjel a jaké významné okolnosti jej provázely.

Ne méně důležité je i posouzení toho, zda partneri **plánují společnou budoucnost, přemýšlejí již o konkrétním budoucím uspořádání vzájemných poměrů a znají i individuální plány svého partnera**, tj. partnerský vztah, který má ve své podstatě se blížit vztahu manželskému, musí mluvit ve prospěch **určité společné minulosti a zároveň vše má nasvědčovat tomu, že vztah bude i v budoucnosti nadále pokračovat**.

*Podstatnou skutečností v předmětné věci je i to, že dle názoru Nejvyššího správního soudu již samotnému **pojmu společné domácnosti je vlastní určitá trvalost takového soužití, tj. splnění prvního kritéria kvantitativní stránky***.

Z výše uvedených závěrů Nejvyššího správního soudu vyplývá, že pro posouzení partnerského vztahu jsou důležité dvě skutečnosti, a to kvantitativní stránka, kdy je dle Nejvyššího správního soudu potřeba zejména posoudit

- **(i) délku vztahu,**
- **(ii) budoucí předpokládaný vývoj vztahů a vůle partnerů ve vztahu setrvat,**
- **(iii) kdy vztah vznikl, jak dlouho trvá, jak se vyvíjel a které skutečnosti jej provázely a dále**
- **(iv) i budoucí představy partnerů ohledně vzájemných poměrů partnerů a dále kvalitativní stránka, kdy se posuzuje vztah z pohledu porovnání se vztahem rodinným.**

V rámci běžné praxe správních orgánů však nedochází k tak důkladnému zkoumání druhé stránky vztahu, tj. kvality, a to pochopitelně z důvodu, že se jedná o čistě subjektivní záležitost a pokud oba partneri mají společnou domácnost a prohlásí, že mají hluboký vztah, **nezbývá správnímu orgánu nic jiného než důkladně přezkoumat a zaměřit se na první kritérium trvalosti vztahu, ve kterém se posuzují mnohé okolnosti, jak je uvedeno výše, kdy právě nedostatečné doložení a prokázání trvalosti může vést k zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu**.

Žadatelé včetně jejich partnerů tak v rámci správního řízení musí zejména prokázat skutečnost, že mají společnou domácnost (společné soužití delšího charakteru, hrazení nákladů, společný bankovní účet atd.) a dále předložit správnímu orgánu informace a podklady týkající se trvalosti partnerského vztahu, jeho tzv. „*prověřenosti*“, vývoje (např. společné dovolená) a prezentovat své společné zájmy a představy do budoucna, které mají svědčit o pevnosti a prohlubování vztahu, např. uvažování o rodině, vstupu do manželství atd.

Cizinecký zákon nikde nestanoví a ani z judikatury Nejvyššího správního soudu pochopitelně **nevyplývá, že by existoval předem stanovený časový okamžik, který by měl automaticky deklarovat trvalost vztahu** v otázce k jeho prověření opírající se o časový okamžik trvání vztahu.

Bude se vždy jednat o individuální posouzení a správní orgán by měl vždy odůvodnit, proč se domnívá, že partnerský vztah je dle jeho názoru nedostatečně trvalý.

Lze uzavřít, jak je obecně známo, že příslušné odbory ministerstva vnitra jsou žádostmi o pobytová oprávnění zahlcena a nemají tak dostatečný prostor k důkladnému posouzení každé žádosti, včetně žádosti o přechodný pobyt u rodinného příslušníka (partnera) občana EU, a to na základě vztahu partnerského dle § 15a odst. 2 písm. b) cizineckého zákona, a proto logicky častokrát dochází k neoprávněnému zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu a současně s tím je stanovena lhůta pro vycestování z území České republiky, nicméně neznamená to, že by tito žadatele automaticky neměli nárok a nesplňovali podmínky pro vydání povolení k přechodnému pobytu.

Možnou obranou proti zamítavému rozhodnutí je odvolání směřované ke Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, avšak je vždy mít zapotřebí na vědomí, že to je především na žadateli, aby prokázal naplnění zákonných podmínek a vystupoval v předmětném správním řízení aktivně.

JUDr. Volodymyr Schwarz,
právník

[ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 721 251 892
e-mail: schwarz@arws.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)